

**Uniwersytet Opolski,
Komitet Problemów Pracy i Polityki Społecznej Polskiej Akademii Nauk,
Friedrich Ebert Stiftung, Biuro na Śląsku,
Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Oddział Wojewódzki w Opolu**

Rodzina Społeczeństwo Gospodarka rynkowa

**Pod redakcją naukową
Janusza Kroszela**

**Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego
Opole 1995**

Spis treści

Przedmowa	7
Część 1 RODZINA JAKO PODSTAWOWA KOMÓRKA SPOŁECZNA I PODSTAWA POLITYKI RODZINNEJ	9
Alfons NOSSOL, „Wspólnota życia i miłości” W kierunku integralnej teologii rodziny	11
Siegfried KEIL, Gemeinsame christliche Werte in unterschiedlichen europäischen Familienrechtsordnungen? Zehn Thesen	22
Leon DYCZEWSKI, Rodzina – społeczeństwo – państwo	32
Zbigniew TYSZKA, Rodzinne uwarunkowania polityki społecznej w okresie transformacji	44
Danuta GRANIEWSKA, Polityka rodzinna w krajach Unii Europejskiej	53
Józefa BRĄGIEL, Polityka rodzinna w Stanach Zjednoczonych Ameryki (uwagi obserwatora)	61
Janusz MARIĄŃSKI, Rodzina a przekaz wartości moralnych	68
Frank BERTSCH, Aufbau der Familienförderung von unten Staatliche Förderung und kommunale Eigeninitiative	83
Część 2. RODZINA W PROCESIE PRZEMIAN	91
Teresa WRÓBLEWSKA, Przemiany w rodzinie dawniejszej i współczesnej	93
Bożena BALCERZAK-PARADOWSKA, Zagrożenia materialnych warunków życia rodzin pracowniczych w okresie transformacji i ich skutki	99
Klaus GLOEDE, Die Entwicklung der privaten Haushalte unter den Bedingungen der Transformation in Ostdeutschland	108
Małgorzata SZYLKO-SKOCZNY, Pierwsze symptomy degradacji życia rodzinnego w sytuacji długotrwałego bezrobocia a wyzwania pod adresem polityki społecznej i ekonomicznej	129
Część 3. NAUKI SPOŁECZNE WOBEC PROBLEMÓW RODZINY W POLSCE	137
Włodzimierz GORISZOWSKI, Społeczne uwarunkowania dobrego funkcjonowania rodziny	139
Tadeusz MICHALCZYK, Patologia czy dezorganizacja rodziny	145
Adam KURZYŃOWSKI, Badanie faz rozwoju rodziny a skuteczność polityki rodzinnej	158
Lucyna FRĄCKIEWICZ, Miejsce człowieka starego w rodzinie	169
Część 4. RODZINA – SZKOŁA – WYCHOWANIE	177
Bronisław GOŁĘBIEWSKI, Rodzina i szkoła w wychowującym społeczeństwie w świetle pamiętników młodych nauczycieli	179
Lucjan OLSZEWSKI, Znaczenie wzajemnych oczekiwań rodziców i nauczycieli dla współpracy szkoły i rodziny	192

Henryk CUDAK, Klimat wychowawczy współczesnych rodzin polskich	199
Franciszek Antoni MAREK, Tradycje wychowania patriotycznego na Śląsku	206
Krystian WOJACZEK, Integracja postawy religijnej i społecznej jako zadanie wychowania we współczesnej Polsce	217
Część 5. KU INTEGRALNEJ POLITYCE RODZINNEJ W POLSCE	227
Janusz KROSZEL, Podejścia teoretyczne do polityki rodzinnej	229
Julian AULEYTNER, Rodzina w memoriałach Episkopatu do Rządu PRL	238
Tadeusz PRZECISZEWSKI, Chrześcijańsko-społeczna koncepcja systemowa społecznej gospodarki rynkowej (SGR) jako podstawa polityki społecznej wobec rodziny	244
Wanda KROSZEL, Refleksje nad niektórymi aspektami społeczno-ekonomicznymi integralnej polityki rodzinnej	256
Kazimierz DASZEWSKI, Rola i miejsce ubezpieczenia społecznego rolników w polityce społecznej państwa	263
Waldemar MICHNA, Rolnicze ubezpieczenie społeczne ważnym instrumentem polityki socjalnej państwa wobec chłopskiej rodziny	270
Zbigniew STUDNIAREK, Przejście do gospodarki rynkowej a koncepcja wynagrodzenia rodzinnego	277
Stanisław GRYCNER, Realizacja Konwencji praw dziecka a polityka rodzinna	287
Aldona FRĄCZKIEWICZ-WRONKA, Rola rodziny w ochronie zdrowia	294
Część 6. REGIONALNA I LOKALNA POLITYKA RODZINNA	301
Irena BUKOWSKA-FLOREŃSKA, Człowiek i rodzina jako wartość w tradycji społeczno-kulturowej Górnego Śląska	303
Zenon JASIŃSKI, Rodzina na Śląsku Opolskim w okresie transformacji ustrojowej	312
Robert RAUZIŃSKI, O problemach rodziny na Śląsku Opolskim w świetle badań demograficznych	322
Adolf KUHNEMANN, Szczególne uwarunkowania bytowe rodzin na Górnym Śląsku	331
Barbara SKRZYŃSKA, Inicjatywy lokalne na rzecz pomocy rodzinie w regionie opolskim	338
Maria ZRAŁEK, Rola gminy w pomocy rodzinie	342
Zbigniew PIECHOWIAK, Niektóre działania wspomagające rodzinę (w mikroregionie) w Belgii	349
Barbara SZATUR-JAWORSKA, Społeczności lokalne wobec bezrobocia i jego konsekwencji	361
Część 7. Z WARSZTATÓW BADAWCZYCH	371
Anna KRASNODEBSKA, Alicja KURCZ, Orientacje młodych kobiet na wartości życia rodzinnego	373
Wielisława WARZYWODA-KRUSZYŃSKA, Modele dziecka, małżeństwa i rodziny w młodych miejskich rodzinach w Polsce, Gruzji, Rosji i w Stanach Zjednoczonych	381
Anna BARSKA, Tradycyjny system wartości a współczesność w rodzinie muzułmańskiej (przykład Algierii)	395
Jadwiga KOSOWSKA-RATAJ, Jolanta BORUSOWSKA, Sytuacja szkolna dziecka w rodzinie samotnego ojca (wybrane problemy)	401
Barbara KROMOLICKA, Jolanta ZARCZYŃSKA-HYLA, Sytuacja wychowawcza dzieci z rodzin rozbitych i zrekonstruowanych w świetle badań	409
Helena MRZYGLÓD, Społeczne uwarunkowania wyboru współmałżonka w rodzinach ludzi morza	416

Mirosława KACZMARCZYK-SOWA, Makrospołeczne uwarunkowania konfliktów małżeńskich w rodzinach marynarzy	428
Janusz RYMANIAK, Rodzina jako kategoria socjoekonomiczna Stan i kierunki badań	435
Część 8 Z KONFERENCJI „RODZINA W WARUNKACH PRZEMIAN USTROJOWYCH”	439
Komitet Honorowy konferencji	441
Komitet Organizacyjny konferencji	441
Rada Naukowa konferencji	441
Przemówienie rektora Uniwersytetu Opolskiego	442
Familien im gesellschaftlichen Umbruch Selbsthilfe und verbandliche Arbeit – soziale und familienpolitische Helfen Impressionen einer Tagung (Erika Steinert)	444
Z wydawnictw Organizacji Narodów Zjednoczonych, opublikowanych w związku z przygotowaniami do obchodów Międzynarodowego Roku Rodziny	447
Wykaz sponsorów konferencji	460